

Izhajajo vsaki
mesečno
izdaja
NA
JUGOSI
podlaga na
ne virača... Ikarne...

NOVICE

Naročnina za celo leto: 10 Lir; za
pol leta: 5 Lir; posamezna številka
20 stotink; za inozemstvo se vrčuna
poština. - Oglasi, naročnina l. t. d.
naj se pošiljajo na naslov: „Novice“,
Trieste. Via Torre bianca 21, IV. n.

Vlak so zgrešili...

Razvoj dogodkov zadnjih dni v naši deželi nam jasno kaže, da se počasi vračamo v razmere, kakor so v navadi v kakem zasedenem ozemlju, kjer se ne gleda tako natanko, kako se s sovražnim ljudstvom ravna, ali pa v kaki koloniji, kamor se pošiljajo uradniki in drugi organi, ki se vsled svojih lastnosti ne morejo porabiti za službo med prebivalstvom z evropsko kulturo.

Sodeč po nekaterih dogodkih zadnjih dni, se zdi, da so nekateri organi, ki so prišli v našo deželo službovat, zgrešili vlak, ko so odhajali z doma: morali bi bili sesti v vlak, ki pelje med kolonijalno ljudstvo. Mi bi radi verjeli, da je tako: vsaj bi se tolažili, da jih kmalu vpokličejo na pravo mesto.

Ne bomo govorili o hišnih preiskavah in aretacijah ljudi, pri katerih so hašli... staro železo; ne bomo razpravljali o zapiranju kmetov, pri katerih so, ko so se vračali z dela na polju, našli... kosirje; ne bomo pisali o plenjenju slovenskih listov po vaseh, češ da se v naši deželi ne smejo čitati slovenski listi, tudi ne bomo danes obširno poročali kako se po vsej deželi šikanirajo naša prosvetna društva pri njih delovanju: izpopolniti hočemo na kratko le naše zadnje poročilo o dogodku v Črničah, ki tvori krono kolonijalnega sistema, ki je, kakor se zdi, vpeljan za slovensko ljudstvo v naši deželi.

Ko se je Josip Konjič, katerega so prejšnji dan iskali na domu zaradi spora z orožnikom v Črničah, javil orožnikom v Šempasu, so ga ti takoj uklenili in zvezali, da so mu postale

roke črne. Od tam so me — pripoveduje Konjič — odpeljali v Črniče kjer so me imeli zaprtega v zaporih dopoldne istega dne. Popoldne so me odpeljali v sobo v prvo nadstropje, kjer so stali trije orožniki. Manjši izmed njih je zagrabil najprej dve bajoneti pred mano, nekaj delal z njima, kot da jih brusi in da me bo zaklal, ter pri tem nekaj govoril, tako da sem se ves tresel od strahu; nato je zagnal ta dva bajoneta na mizo in ukazal prinesiti verigo okoli štiri metre dolgo, s katero so me zvezali. Ko mi je (po pretepu kake četrt ure) bruhal kri iz nosa, so me peljali zvezanega v kuhinjo, kjer so me umili. Kakor že zgoraj v sobi, so me začeli zopet tukaj izpraševati, kdo sta bila onadva, ki sta napadla orožnika. Ker jim jaz nisem mogel ničesar odgovoriti, ker nisem ničesar vedel, so me vlačili še vedno sem ter tja za verigo, me topli po obrazu in suvali s pestmi v trebuh več kot dvajsetkrat in drugod po telesu. Nato so mi vrgli verigo pred noge, me pritiskali, da sem moral poklekniti nanjo ter me začeli zopet izpraševati. Ker jim nisem znal ničesar odgovoriti, so me suvali v trebuh in me topli po obrazu. To pretepanje je trajalo okoli pol ure, tako da sem bil skoraj brez zavesti in mi je bilo strašno slabo.

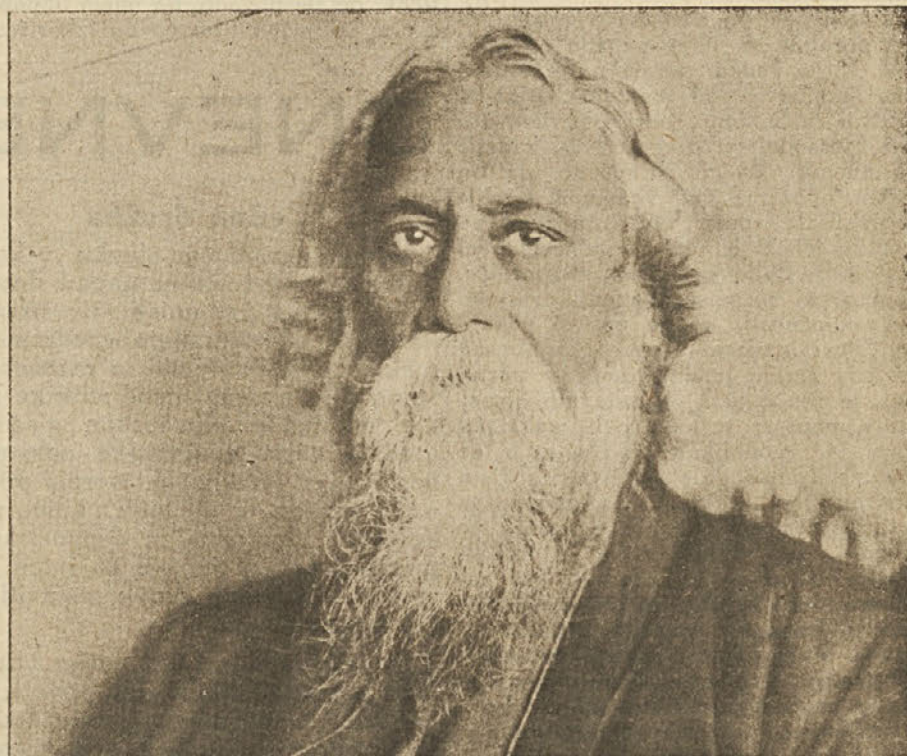
Konjič je bil med tem že izpuščen iz zapora in vso zadevo ima že v rokah sodišče.

Ne dvomimo o tem, da bo sodišče naredilo v polni meri svojo dolžnost, poudarjamo pa, da sodišče tukaj ne bo mnogo pomagalo: odpraviti je treba protizakonski sistem, to je tepanje državnih zakonov po načrtu s strani neodgovornih državnih organov samih, ki so... zamenjali vlak, ko so prišli v našo deželo.

omogočile zadovoljno in mirno življenje, prosto od vsakega hišnega prepira. Zato sem jim dolžan zahvalo, kateri se zopet roko oddolžim.

Smrt generala Kuropatkina.
Te dni je umrl v Čemčurinu v Rusiji znani ruski general iz rusko-japonske vojne Kuropatkin.

Rabindranath Tagore

veliki indijski pesnik, ki se je te dni mudil v Italiji. Rabindranath Tagore, ki je sedaj stopil v 64. leto življenja, je sin ugledne indijske rodbine. Po dokončanih naukih v Evropi se je vrnil v domovino, kjer se je res posvetil vzgoji svojega naroda, posebno mladine. V Kalkuti je ustanovil višje deško vzgojevališče, kjer je vzgajal otroke v duhu ljubezni in svetovnega bratstva, ki naj bi prineslo svobodo tudi njegovemu zatiranemu narodu. «Vzhod je vzhod in zapad je zapad — so njegove besede — Bog obvari, da bi bilo drugače. Toda oba se morata dotikati v prijateljstvu, miru in medsebojnem bratstvu». — Spisal je okoli 30 knjig, katerim ni para.

Kako je v Carigradu?

V praški Tribuni opisuje neki potnik sedanje življenje v Carigradu. Prišel je v Carigrad z vlakom. Vlak se je že blizal postaji.

Turška usoda.

Z okna železniškega voza — piše potnik — spremljam igro zlatih valov Črnega morja, danes suženjsko poslušnega. V nekaj minutah privozi vlak na carigradski kolo-dvor.

Vrvenje, kramljanje, ropotanje! Vse to se meša v barbarsko simfonijo, ki zveni na ušesa in zbada oči. Nosači, spremljevalci, izvoščiki in — žeparji. Teh je tukaj mnogo. Če te kdo okrade, boš zaman klical na pomoč organa javne varnosti. Tega v Carigradu ni. V koranu je pisano: «Kar ti je usojeno, temu ne boš ušel». Odgovornost pade torej na usodo.

Poverim prtljago nekemu Armencu, ki me odvede v mali hotel Tokatljan. Natakariji, Grki in Armenci, so vlnjuni in prijazni, govore mnogo in se ponašajo s svojim znanjem tujih jezikov. V tem hotelu nisem srečal nobenega pravega Turka. Sami Evropejci. Carigrad prav zaprav ni turško mesto, to je Pariz v malem. Polastila se me je velika radost, ko sem zagledal in srečal prvega Turka.

Prepoved alkohola! Kdor hoče ugasiti svojo žejo, mora kupiti dardanelsko vodo. Kdor prestopi to prepoved, se kaznuje z zapornim do 14 dni. Toda ciganska rasa bi se za čašo ruma dala obesiti celo na kol. Alkohol se v Turčiji zelo uvaža, ker tudi Kemal paša prav rad pije.

Jaz sem dobil alkohol v lekarni. Pil sem liker, a sem si postavil na mizo limonado, da bi se drugim ne cedile slino.

Na ulicah je vrvenje, kot v Londonu. Ulice so ozke kot v Rimu, od jutra do večera pa polne pešcev, voznikov in avtomobilov. Pravi Babilon. V Carigradu slišiš vse jezike. Prevladuje francosčina, ruščina in angleščina sta omejeni na bare in varijeteje, nemščina je trgovski jezik, a češčina specialiteta; razmeroma dosti si pomagaš s srbsčino.

Žeparji in psi. — Turkinje, ki jih ni, alkohol, ki ga ni, pa je tu.

Mesto žeparjev. Teh je toliko, kot gob po dežju. Psov je malo. Nekoč so bili psi redni gostje carigradskih ulic, danes je to drugače. Mohamed je sicer res prepovedal negovati pse, a Carigradjani niso strogi v izpolnjevanju verskih predpisov, ki jim jih je zapustil prerok.

Tudi haremi so po vojni izgubili svojo privlačno silo. Harem je mrtev in ne bo več vstal k življenju. Vendar pa turška žena Turčinu ni to, kar je žena nam. Ona je še vedno stvar, pa naj si bodo odnošaji moža do nje še tako intimni. Turčin lahko še danes z eno samo besedo odstrani ženo od svoje hiše. Nekaj posebnega pa imajo na

sebi te Turkinje... Toda pozor! V Carigradu ni Turkinj. To so Rusinje, Armenke in Grkinje...

Nočni Carigrad! Bari, zabave, plesi. Prepoved alkohola! Mesto alkohola stopi opij in druge take stvari. Dobi pa se tudi alkohol. Toči se pa tako, «da o tem nihče ne ve». V barih je veselo življenje in kljub «zabrani» alkohola, so vsi vedno pijani.

Nov rod v povelju.

Toda tam za Carigradom na jugu in vzhodu raste nov rod. Silen, sposoben in rodoljuben. To so Kemalovi seljaki. V njih vidi ta velik državnik svojo oporo in nado turške republike. Kemal paši se je posrečilo zbuditi turški narod iz spanja in ga vzdramiti k novemu življenju. Zato so Turki zopet pogumni in polni upa v srečno in napredno bodočnost.

„Allright!“ — pa je dobro

V ameriških listih citamo to-le zgodbo nekega Čehoslovaka, ki se je preselil v Ameriko k svojemu stricu, ne poznavajoč drugega iz angleščine razen besede «All-right».

Ko sem stopil na ameriška tla — pripoveduje Čehoslovak — me je preiskal neki uradnik.

Vprašal sem ga skrajno spoštljivo: All-right?

— Allright, — je odgovoril.

V glavni dvorani, kjer so čakali name moji prijatelji, mi je nekdo stopil na kurje oko ter mi pri tem nekaj zamrmral.

— Zopet sem rekel: Allright, — v velikansko presenečenje mojih rojakov.

Ko sem stopil na peron, sem videl tam številne vlake. Pokazal sem svoj listek nekemu vratarju, ki ga je skrbno premo-tril, nakar mi je pokazal smer, v katero naj jo mahnem. Zahvalil sem se mu pristočno: Allright in on mi je prijazno odgovoril: All-right.

Končno esm dospel v Chicago. Postaja je bila polna ljudi in naslonil sem se na zadnji del vozička, s katerim prevažajo prtljago. Prižgal sem svojo zadnjo smodko. Naenkrat sem čul nekega vzkliskati svareče: Allright! — in takoj sta pristocila dva črnca, ki sta odvedla voziček.

Kadarkoli sem moral iti preko ceste, sem čakal, dokler ni vzklisknil policist: Allright! Več kot stokrat sem i zrekel to besedo na poti, dokler nisem dospel varno na dom svojega strica.

Po večerji me je vprašal stric v češkem jeziku, kako mi je ugajalo potovanje. Odgovoril sem: Allright, — in malo je manjkalo, da ni padel stric od samega presenečenja s stola. Nato me je potepal po rami ter rekel: — You're allright!

Pogreb s pustnimi častmi

Krsto nosijo čestni pometači. — Namesto duhovnika našemljen deced z državno zastavo. — V grob mu nalivajo vina...

V mestecu Castelbelforte blizu Mantove se je vršil te dni čuden pogreb, ki je bil bolj podoben pogrebu pusta kakor mrliča.

K pogrebu so nosili pokojnega Ferdinanda Dal Collo. Le-ta je bil v svojem življenju čudak po vseh svojih nazorih, najbolj pa vsled svoje nenavadne škr-tosti. Ta zadnja lastnost mu je omogočila, da si je nabral precejšnjo svoto denarja in si pripravil lepo premoženje.

Ko je čutil, da se mu bliža smrtna ura, je napravil oporoko. Vse svoje premoženje je zapustil svojim nečakom, toda pod enim pogojem: da mu priredijo pogreb po njegovi volji. In njegova smrtna volja je bila čudna kakor njegovo življenje, toda izpolnila se mu je. Za denar se naredi vse.

Prebivalci mesteca Castelbelforte takega pogreba še niso videli. Na čelu pogrebcev, pred krsto, je stopal našemljen deced, vihteč po zraku ogromno trobojnico. Igral je ulogo duhovnika. Krsto z mrličem so nosili čestni pometači... Ko je sprevod prišel do večje gostilne se je ustavil. Krsto so položili na tla, iz gostilne so prinesli vina in začeli so piti in peti, kakor bi šli na ženitovanje. Krsto so polili z vinom, nato so jo dvignili in nadaljevali pot na pokopališče, pojoč in razgrajajoč. Godci, ki so, seveda, tudi spremljali čudaka k večnemu počitku, so godili same poskočnice in navdušenje med pogrebci je prekipelo do viška, ko je končno sprevod po ponovnih odmorih in «okrepčevanjih» pred gostilnami prispel do pokopališča.

Mrliča so pokopali med veselim klicanjem. Še v greb so mu nalili vina...

Seveda je ta sprevod zbudil med prebivalstvom veliko ogorčenje.

Krvna osveta na Sardiniji

«Krvna osveta», to je dolžnost sorodnikov, da s krvjo maščujejo prelito kri svojega sorodnika, izginja počasi iz kulturnih držav. Od sodobnih bližnjih držav je še najbolj razširjena v Alba-

niji. V prejšnjih časih je bila zelo razširjena tudi v južni Italiji in na Sardiniji, toda vsled strogih ukrepov varnostnih in sodnih oblastev počasi izginja. Posamezni slučaj krvne osvete pa se še vedno pripetijo. Zdi se, da je tudi umor, ki je bil nedavno izvršen na Sardiniji, v zvezi s krvno osvetlo.

V mestu Jerzu je živila družina Josipa Boia s ženo, štirimi otroci, sva-kinjo in sestro. Nekega jutra so našli vse člane družine mrtve. Neznani morilci so razsekali trupli žene in sestre na kose. Boia je imel na čelu križ, zarezan z nožem...

O morilcih ni doslej nikakega sledu.

Gledališka morala na Japonskem.

Septembra meseca je izdal japonski prosvetni minister ukaz, s katerim prepoveduje dijakom vprižarjati gledališke komade, pri katerih nastopajo deklice, češ da gledališke predstave omogočajo ljubezenske zapletitve. Proti ukazu se je seve dvignilo vse, kar čuti glede te morale nekoliko pametneje. Minister se je moral vdati in je dovolil, da smejo dijaki vprižarjati gledališke komade, toda dijaki moške komade brez žeskkih vlog, deklice pa ženske komade brez moških vlog. Zopet se je dijaštvo uprlo, ker ni imelo primernih komadov. Izposlovalo je, da je minister dovolil dijakom tudi ženske igre, toda pod pogojem, da se ne šminkajo in da si ne oblečejo ženskih oblačil. Tudi ta koncesija ni zadostovala. Na Japonskem so ustanovili kar posebno splošno ligo za dijaške predstave, ki bo najprvo vprižorila Gorkega «Nočni azil», nato Strindbergovega «Očeta» in Ibsenove «Strahove» z ženskimi in moškimi vlogami. S tem bo izbruhnil javen konflikt med prosvetnim ministrom in dijaštvom, katerega konec prinese po našem mnenju vsekakor zmaglo dijaštvu.

Čudna oporoka

V Angliji je umrl bogat samec, kateremu se kljub vsemu trudu ni posrečilo prijadrti v pristan zakona. Nič manj nego osem Evinih hčera je odbilo njegovo roko. Na te pa se je samec spomnil na svoji smrtni postelji ter razdelil med nje celo svoje premoženje. To svojo odredbo je obrazložil takole: S tem, da so te dame odklonile mojo ponudbo, so mi

ŠiriteNOVICE

TEDENSKI PREGLED

Italija

Živi že nekoliko tednov sem v znamenju preiskav in aretacij sedanemu fašistovskemu režimu sovražnih oseb. Zdi se, da imajo med drugimi posebno na piki republikance, proti katerim se bodo brčkone še poostrele mere, kajti obtožujejo jih, da so pripravljali oborožen upor proti sedanji vladi. V Rimu so te dni aretirali kakih 20 oseb, ki so kupovale od orožnikov orožje, a so jih končno zasačili.

Ta dogodek bo vladno časopisje gotovo porabilo za nove napade na opozicijo, ki še vedno vztraja na Aventinu in na ono, ki se pod vodstvom Orlanda, Giolittija in Salandre bori v parlamentu proti Mussolinijevi diktaturi. Že zadnjič smo omenili, da ni izključeno, da bo ustavna opozicija pod vodstvom Giolittija skušala dati tudi opoziciji na Aventinu čisto ustavni in monarhistični načaj in jo tako pripeljati v zbornico. Popolari, ki so se vedno odlikovali po svoji odločnosti, so že postali nekaki Giolittijevi zavezniki. — Aventinska opozicija (to je ona, ki noče v parlament, je sestavljena od ustavnih demokratov, popolarov, unitarcev, maksimalistov in republikancev. Dočim bi se prve tri stranke dale sprijazniti s čisto monarhistično smerjo opozicijskega protifašistovskega gibanja, se mora to izključiti pri republikancih in maksimalistih. Sedaj pa so popolari kar nenadoma izdali proglas na svoje pristaše, v katerem govorijo o možnosti sestave bloka demokratičnih in ustavnih strank, ki nimajo ne protidiktatorskih ne protimeščanskih predsodkov. Republikanci in maksimalisti vidijo v tem pogledu ost, naperjeno proti sebi, in dokaz, da se pripravlja zveza aventinske opozicije z ustavno, z izključljivo republikancev in maksimalistov.

Seveda se v krogih opozicijskega bloka zanika vest o predstojećem razpadu aventinske opozicije, toda nedvomno je, da se v opozicijskem bloku nekaj krha. Značilno je tudi, da je bil Miglioli, voditelj levega krila popolarske stranke, izključen iz stranke. Danes se ima vršiti zborovanje centralnega vodstva opozicije, ki bo končno določilo nadaljnje smernice.

V kratkem se bo tudi zveza bivših bojevnikov, ki je izpostavljena stalnim fašistovskim napadom končnoveljavno opradelila.

Včeraj se je v senatu začela razprava o volilni reformi, ki je bila v poslanski zbornici že odobrena. Precej presenečenje je vzbudila vest, da so se komisije izrazile proti podelitvi volilne pravice ženskam, katerim je bila ta pravica skoraj že zagotovljena.

Baltiška konferenca

V Helsinkforsu se je v polovici tega meseca vršila konferenca baltičkih držav, kateri nekateri inozemski listi pripisujejo gotovo večji pomen, nego ga more imeti. Brčkone se to godi zaradi nedavnih dogodkov na Estonskem, kjer je bila poizkušana komunistična vstaja v krvi poilačna.

Konferenca so se udeležili vnarnji ministri Finske, Estonske, Latiške in Poljske. Vodilni moške omenjenih držav se sestajajo r.dno s takim konferencam, odkar so se sporazumeli glede skupnega nastopanja v mednarodnih vprašanjih. Na zadnji konferenci se je poleg drugih vprašanj, ki se tičejo poglobitve medsebojnih odnosov obravnavalo tudi vprašanje skupnega nastopa v zadevi morebitne razorožitvene konference.

Kolikor v sovjetski Rusiji, toliko v zapadni Evropi se smatra ta konferenca kot izrazito politična prireditve, naperjena proti sovjetski Rusiji. Nekateri grede celo tako daleč, da govore o pripravljani protiboljševiškega bloka, ki naj bi segal od Finske preko Poljske, Čehoslovaške in ostalih podonavskih držav, potem preko Romunije, Jugoslavije, Bolgarske in Turčije ter Italije. Taka fantastična zveza držav bi obsegala nad 4 milijone m² zemlje z več kot 165 milijoni prebivalcev!

Časopisje baltičkih držav, seveda, z zadovoljstvom beleži te fantastične vesti, posebno z ozirom na morebitno razorožitveno konferenco.

Seveda ni govora o tem, da bi se bila v Helsinkforsu pripravila tla za ustanovitev take nemogoče zgoraj omenjene zveze držav. Na vsak način pa se ne da utajiti, da se je na konferenci v prvi vrsti razpravljalo o sporu med baltičskimi državami in sovjetsko Rusijo, katera se gotovo ne bo mogla za stalno sprijazniti z mislijo, da se te države, ki so tvorile še nedavno sestaven del Rusije, izpremenijo v zid, ki naj bi ločil

Rusijo od zapada Evrope. Poizkus komunistične vstaje na Estonskem je v tem oziru zelo značilen.

Rusija

je sklenila nedavno z Japonsko politično pogodbo, ki bo imela velike posledice v mednarodni politiki. S to pogodbo so zpet vzpostavljeni diplomatski odnosi med Rusijo in Japonsko. Japonski je šlo v prvi vrsti za gospodarske pridobitve, Rusiji i za gospodarske i politične. Po tej pogodbi bo imela Japonska skoraj izključno pravico do izkoriščanja

vrelcev nafte in premogovnikov na Sahalinu. Po vzpostavitvi prijateljskih odnosov z Japonsko se je Rusija znebila najbolj nevarnega nasprotnika za hrbtom.

V notranji politiki sovjetske Rusije je najvažnejši dogodek odstavitev Leona Trockega, organizatorja rdeče armade od mesta vojnega ministra. Trocki je podlegel v boju s Kamenevim in Sinojevim, o katerih trdi, da sploh niso komunisti, temveč »malomeščani«, ki hočejo vpeljati v Rusijo zopet kapitalizem.

Trocki, pristaš skrajne revolucionarne struje v komunistični stranki, je moral vkloniti tilnik pred zmerno strujo, ki je sedaj na vladi in ki hoče Rusijo prepovedati potom mirnega in počasnega razvoja.

DNEVNE NOVICE

Cedna družba

V našem zadnjem članku, v katerem smo odgovorili na napad slovenskega glasila komunistične stranke Italije na »novičarske abecedarje« in razkrili protislovensko in raznarodovalno delo Komunistične stranke Italije z njenim slovenskim glasilom vred, je gospode učenjake zelo razburil. Ker stvarno ne morejo pobiti naših trditev, so se lotili najbolj nizkotnega zmerjanja in denunciranja. Priznavamo jim radi, da so v tem res mojstri. Iz samih psovok sestaviti en cel članek ni šala!

Prinašamo v zabavo našim čitateljem nekoliko takih zalih cvetk iz glasila Komunistične stranke Italije, ki je okrasilo z njimi svoj članek: »Lek proti narodnjakarski steklini«. Psovke se začnejo z »neumnim klobasarnjem« in se nadaljujejo približno tako-le: »nestvor z imenom »Novice«,... laja na desno in levo... ima trden sklep lagati, blatiti, pljuvati na svoje nasprotnike... ti pisuni, politični pankerti pri Novicah... ta gnjusni orjanski gobček čveka o laških komunistih... ti stekli psi pri »Novicah«... ti zbegani orjunci... te noviške šeme... ti podleži... te vlačuge... ti fašisti!... ta umazani gobec... ta stekla orjunska gospoda... ti orjanski psi... ti smrkavi mladiči... ti krmežljivci... ti noviški kužki itd.

Mislimo, da zadostuje tudi tistim, ki imajo... dobre želodce. Mi, seveda, nimamo namena nadalje razpravljati s take vrste učenjaki. Ni vredno. Zadnjič smo jih prikazali slovenskemu ljudstvu v pravi luči mi, z zgornjimi nizkotnimi in denunciant-skimi psovkami so izpopolnili svojo sliko sami. Sedaj so naši čitatelji točno poučeni, s kom imajo opraviti.

Svetosavska proslava v Trstu

Dne 27. t. m. se je vršila v tukajšnji pravoslavni cerkvi svečana proslava praznika srbskega narodnega svetnika sv. Save. Po končanih obredih v cerkvi se je vršila v prostorih pravoslavne občine tradicionalno sekanje kolača, zvečer pa se je vršil v dvorani Tina di Lorenzo pod okriljem »Ženskega podpornega društva jugoslovenske kolonije v Trstu« lepo uspeš koncert. Dvorana je bila prenapolnjena občinstva, kateremu bo ta večer gotovo ostal v lepem spominu. Koncerta se je udeležil med drugimi tudi tržaški prefekt gosp. Moroni.

Sveti Sava je bil najmlajši sin utemeljitelja srbske države velikega Nemanja. Prej se je imenoval Rastko. Živel je kakih 300 let pred smrti svetega Metoda. Že kot mladenič je stopil v samostan na sveti Gori in je postal menih, pozneje pa prvi srbski nadškof. Sledeč vzgledu sv. Cirila in Metoda je ohranil srbskemu narodu v cerkvi narodni jezik, kar se pod vplivom Rima ni moglo doseči za Hrvate in Slovence.

Vsled svojih velikih zaslug za napredek srbskega naroda je postal sv. Sava pravi narodni svetnik, katerega ime se izgovarja z največjim spoštovanjem. Njegov grob je bil pod turškim suženjstvom za srbski narod prava božja pot. Turki so vsled tega izkopali njegove kosti in jih javno

sežgali, da bi tako zbrisali spomin na njegovo ime med srbskim ljudstvom. Dosegli so ravno nasprotno, in danes je postal praznik sv. Save naroden praznik za vse Jugoslovane brez ozira na razliko v veroizpovedanju.

Trocki, odstavljeni organizator rdeče armade.

DROBNE NOVICE Z DEŽELE

IZ GORICE.

Pevski zbor »Pevskega in glasbenega društva« v Gorici priredi v soboto, 31. plesni venček. Ker je mnogo takih, ki se radi vrte in ker je pust kakor nalašč tukaj, se je sklenilo, da se tudi letos vsaj enkrat zapleše po vseh predpisih poštnih družinske zabave. Komur ne bo še vse to zadostovalo, naj se pa zgleda v spodnji dvorani, kjer lbo bufet, preskrbljen z vsemi dobrotami tega sveta. Pričetek ob 21. uri.

Bandelli in Peterneli so že — odpeli?

V nedeljo se je vršil v Vidmu kongres furlanske fašistovske zveze. Za novega političnega tajnika je bil izvoljen g. Quintino Ronchi. Goriško mesto zastopa v novoizvoljenem vodstvu odv. Caprara, goriško okolico odv. Caprara, slovenski del dežele pa g. Ulivieri.

Kakor znano, sta bila na lanskem kongresu izvoljena v zvezino vodstvo kot predstavnika slovenskega fašizma tudi viteza Bandelli in Peternelli. Letos ju brčkone sploh ni bilo na kongresu. Zdi se, da sta možakarja zaigrala tudi pri fašistih; pri našem ljudstvu sploh nista nikoli prišla do take veljave.

Pasja steklina.

Tukajšnji magistrat ponovno opozarja, da morajo imeti psi nagobčnike in da se morajo poleg tega voditi še na vrvice. Prejšnji teden je ujel konjederec rujavega psa-terijerja z belimi lisami pod vratom, ki se je potepal po okolici. Ker se je sedaj dogladno, da je pes stekel, se opozarjajo vsi oni, ki so bili ugrizeni, da se nemudoma javijo na zdravstvenem uradu ulica Mazzini 7/l. n.

Požari.

V petek s. se je vnel v Šempasu senik, ki je last Jos. Persiča. Ogenj se je hitro razširil in objel bližnje hleve, ki so bili v kratkem času uničeni. Škoda je precejšnja, ki jo pa večinoma krije zavarovalnica.

Tudi v Prvačini je pred nekaj dnevi gorelo. Iz neznanih vzrokov je izbruhnil požar v poslopju, ki je last A. Kralja. Kljub marljivemu gašenju je napravil

Občinske volilne komisije

morajo po določbah občinskega in deželnega zakona vsako leto od 1. do 15. februarja izločiti volilne imenike. Izločile jih bodo tudi letos. Volitve sicer brčkone niso tako blizu, toda kdor ni vpisan, čeravno bi moral biti, naj potem svoje občine v zgoraj omenjenem času (od 1. do 15. februarja) rekurira na deželno volilno komisijo, da ne bo imel pozneje nepotrebnih sitnosti. Biti vpisan v volilni imenik je pravica, ki si jo lahko vsak brez težkoč zagotovi. Čemu si jo pustiti po nemarnem vzeti?

„Nismo več Slovenci“...

Neki kmet, ki čita redno slovensko glasilo »Komunistične stranke Italije«, nam je pisal pismo, v katerem pravi med drugim: »Mi smo vam nasprotni, ker smo komunisti. Mi nismo več Slovenci!«

Mi temu »bivšemu« Slovence ne zamerimo in se njegovemu prelevljenju ne čudimo: mož povsem v dobri veri sledi naukom, ki mu jih dajajo. Danes pravi: »Nisem več Slovenec«, jutri bo rekel naravnost: »Jaz sem Italijan!«

Na tak način bi Komunistična stranka Italije s svojim slovenskim priveskom vred res kmalu »rešila« narodno vprašanje v naši deželi. Ker se mi taki »rešitvi« upiram nas slovensko glasilo Komunistične stranke Italije obkłada s psovkami, katere objavljamo na drugem mestu. Psovke takih ljudi nas, seveda prav nič ne ganejo.

Ne bo točno

Nedavno so ljubljanski listi in za njimi tudi nekateri tukajšnji laški listi poročali, da je bila tržaškemu škofu mons. Fogarju poverjena od papeža važna naloga. Mons. Fogar naj bi kot dober poznavalec slovenskih razmer odpoval v Jugoslavijo in tam skušal prepričevalno vplivati na nekatere duhovnike, da se ne vmešavajo v politične boje med posameznimi strankami.

Ta vest, ki je očitno nastala v zvezi s papeževim pozivom na slovensko duhovščino o katerem smo že poročali, se ne zdi točna, že zaradi tega, ker se ne zdi primereno, da bi papež na tak način vplival na duhovščino v Sloveniji, na vsak način pa je zelo značilna.

Papež je, kakor znano, dal vsled posredovanja beograjske vlade apostolskemu nunciju v Beogradu vsa potrebna navodila.

Pošta

nam vrača ponekod liste, poslane naročnikom, ki so list naročili in ga plačali. Kdor ne dobiva lista naj nam to javi pismeno.

Izgubljeno — najdeno.

E. Palik je našel na trgu listnico z denarjem, ki jo je oddal na policijskem komisarjatu. Lastnik naj se tamkaj zgleda!

Ko se je vračal gostilničar Mozetič iz Gorice v Solkan, je izgubil pred njo trgovino kakih 900 lir, ki jih je našla g. Ana Clementi in jih oddala srečnemu lastniku. Posnemanja vredno!

IZ GRGARJA.

Spet vojno streljivo.

Dva dečka iz naše vasi sta našla nabasna šrapnel in sta sklenila, da vzameta svinčene kroglice iz njega. In zgodilo se je, kot se po navadi zgodi. Šrapnel se je razpočil in grozno razmesaril 14-letnega M. Žbogarja, ki je v težkih mukah izdihnil svojo mlado dušo. Kedaj se vendar te nesreče z vojnim streljivom končajo? Ob enem se spomnimo na besede, ki jih je pred kratkim izustil primarij goriške bolnišnice usmiljenih bratov: Radi nesreč z vojnim streljivom sem napravil po vojni več operacij, kakor v času, ko je divjala vojna po teh krajih. Imel je prav. Nevednost je najhujše zlo na tem svetu.

IZ TOLMINA.

Pobiranje starega železa itd.

Pobiranje starega železa, pločavine, zarjavelih konservnih škatlic, žebeljev in podobne stare šare se pri nas nadaljuje. To delo je poverjeno sedaj našemu g. marešalu in njegovim podrejenim. Za to zelo važno delo pa predlagamo mi še sledeče: Naj se staro železo in podobne stvari pobirajo povsod in ne samo po smetiščih, za hišami le nekaterih ljudi. Na ta način bi se dala nabirati velika množina koristnega materiala. Tudi ne bo več g. marešalu tako dolg čas, ker bo pri tako napornem delu na marsikaj pozabil. Ko se bo nagledal do sita teh zmečkanjih konservnih škatlic, zarjavelih lopat in takozvanih bajonetov, od katerih je še samo ročaj ostal, potem bo lahko tam daleč

na jugu med svojci pripovedoval o tem hudem goriškem frontu in zvitem sovražniku, ki za vsakim vogalom preži s puško, da mu upihne luč življenja.

Nam pa so postale te preiskave vsakdanje in — smešne, posebno radi tega, ker se trdi z gotove strani, da je bilo najdeno mnogo obtežljivega materiala. Ni hudir! Če se bo nadaljevalo na tak način, kot se je dozda, bo staroga železa na vagone. — Eden, ki ga ima še dosti na dvorišču.

IZ PODBRDA.

Iz naše vasi se ni še nihče oglasil v »Novice«. Čitamo jih z veseljem, ker prinašajo vsak teden razvedrila in pouka za našega kmeta. Naročnikov imajo »Novice« pri nas vedno več.

Se eno novost imamo pri nas: Kolo-dvor nam širijo. Delavci zelo slabo plačajo, vključ temu pa pravijo, da jih pride spomladi okoli 100.

IZ SEŽANE.

Prostovoljno Gasilno društvo v prizori dne 1. in 2. feb. t. l. v Šmucovi dvorani znamenito Tolstojevu dramo v petih dejanjih »Moč teme«. Začetek, dne 1. feb. ob 3 pop. dne 2. feb. pa ob 7 zvečer. Vstopnina: Sedeži I. vrste L 5, II. vrste L 4. Uhod v dvorano s Šmucovega dvorišča. Solobveznim otrokom, vstop ni dovoljen — Odbor.

IZ občine ZGONIK.

V naši občini je bila navada, da se je delo letno v proračunu za cerkvene pevice 60 lir. Gospod N. N. je bil tako priazen, da je brezplačno izračunal, koliko bo moral še vsak posamezni pevec doplačati k omenjeni svoti, da bi mu dajal... »Mali list«.

Letos bo — slišimo — v proračunu 120 lir, ker pa je »Mali list« že plačan, bo vsled nepravilnosti onega gospoda (ki tako prijazno računa) ostalo 60 lir. Občina pa bo bržkone vseeno kaj poslala dotičnemu listu, da se je bo še kaj spominjal ter »strokovnjaško« poročal o njenem delovanju kakor včasih. Spominjal se je bo tako morda tudi gospod (pa zares!) »republikanec« in oni dopisnik iz Saleža, ki se tako pridno široko-ustli po »Malem listu« na račun poštenih ljudi. Dotičnemu dopisniku priporočamo, naj resno premisli, kaj zahteva od njega njegov poklic in prepričani smo, da se bo... pomiril. Občinar.

IZ SALEŽA.

Gospod, ki piše v zadnjem »Malem listu« iz Saleža, se norčuje iz nas kmetov, češ da smo beračiji po hišah, ko smo zalagali po 72 lir v falirano zadrugo. Vidi se, dragi gospod, da ste se presneto malo brigal za to zadrugo (katero so vodili ravno Vaši prijatelji), ko niti ne veste, da smo mi kmetje in ne Vi plačali 75 lir in ne, kakor pravite, 72 lir. Namesto da se norčujete iz nas, bi bil rajši svetoval svojim prijateljem okoli »Malega lista«, naj bi bili zadrugi pomagali z denarji. S tem bi si bili pridobili pri nas več ugleda kot s širokoustenjem (ki nam presneto malo pomaga) in z zvrčanjem svoje krivde za druge. Saj pravite, da ves svet strmi z odprtimi ustmi v vas, kaklo ste pridni in delavni in pošteti in vplivni: če bi Vam bilo res za zadrugo,

katero ste tako toplo priporočali, bi je ne bili izrabljali za svoje politične namene, temveč bi ji bili pomagali, njej in nam. Če niti toliko ne zmorete (in bržkone res ne zmorete, ker čez — be-se-de doslej nikjer niste prišli), potem je bolje, da niti ne hodite okoli nas.

Kar pa se tiče »Novic«, jih res dobivamo in jih bomo še več, čeravno nam nam jih ne pošiljajo zastoj, kakor »Mali list«, katerega je eden podpisanih dobil svoj čas kar — petindvajset izvodov zastoj.

Upamo, da smo se razumeli.

Več vaščanov.

IZ BORŠTA.

Minulo nedeljo se je vršil redni letni občni zbor »Zavarovalnice« za govejo živino» ob lepi udeležbi gospodarjev iz Boršta, Boljunca in Ricmanj. Izvoljen je bil tudi nov odbor, s predsednikom Josipom Petaros št. 62 na čelu, od katerega smo trdno prepričani, da bo zastavil vse svoje moči v to, da se bo naša zavarovalnica razvijala in krepila. Po izčrpanem dnevnem redu nam je predaval gospodarski inženir g. Podgor-nik o domačih in umetnih gnojilih, o ravnanju z gnojem in z gnojnic. Gos-podu predavatelju se iskreno zahva-ljujemo za nasvete in nauke ter pro-simo, da bi nas še večkrat obiskal in nam prinašal potrebne duševne hrane! To naj bi bila v teh težkih časih naša politika — in ne bratomorni boj!!

Družba za električno napeljavo v Jul. Krajini je dovršila v naši občini svoja dela. Upamo, da bodo v kratkem času vse naše vasi imele električno razsvetljavo. To bi bil prvi korak napredka v povojni dobi. Družba je raz-umela, da mora s Slovenci občevati slo-venski in je razposlala slovenske pozive navodila in pogoje naročitve elek. napeljave. S tem nam je bilo dano, da smo lahko sami takoj razumeli in da nam ni bilo treba tekati od Poncija do Pilata za tolmače! S tem ni družba go-tovo nič zgubila, pač pa pridobila je za-upanje ljudstva. Kaj, če bi se po teh na-čelih ravnal tudi naš dični komisar? Ali misli, da bi bila s tem država v ne-varnosti?

Toda prihajamo do elektr. družbe s prošnjo, katero naj bi uvaževala. Za podpis tozadevnih pogodb je družba iz-ročila v Borštu zastopstvo osebi, ki je zasovražena in grdo gledana od večine prebivalcev. Mnogi gospodarji so izja-vili, da se ne vpišejo in ne podpisujejo pogodb, dokler bo imela to zadevo v rokah omenjena oseba. Družbi pripo-ročamo, da se to poveri osebi, ki uživa zaupanje, spoštovanje in ugled pri lju-deh!

IZ MAREZIG.

Pri nas smo še vedno oblegovani, ka-kor na fronti v sovražni deželi. Orožniška posadka je ojačena s fašistovskimi oddelki, ki so porazmeščeni v Borštu, v Truskah in v Centurju. V hiši nisi zve-čer varen govoriti, kajti nikoli nisi go-tov, ali ne prisluškuje kdo pri vratih ali pri oknu.

Vsako toliko se vrše preiskave, seveda po možnosti v večernih urah. Nedavno

so preiskali orožniki hišo pri bivšem županu. Kocjančiču in pri Ražmanu v Truskah. Našli seveda niso ničesar raz-en nekega slovenski pisanega... računa, ki so ga odnesli, misleč bržkone da gre za kak uporniški načrt. Do kedaj bo na-še ljudstvo izpostavljeno tem nepotrebnim šikanam?!

IZ KRKAVC.

Dne 22. t. m. je izbruhnil pri Antonu Deliču požar. Nesrečniku je zgorelo vse tudi živina, ker ognja ni bilo mogoče omejiti, sprejeli so ga siromaka sorodniki pod streho. Škoda znaša nad 20.000 lir. Hiša — ni bila zavarovana.

IZ ROJCOV PRI MAREZIGAH.

Kakor vam je znano, so nedavno are-tirali nekoliko naših kmetov. Zakaj ne-ki? — boste vprašali »Evo« vračali so se s polja oboroženi s... kosirji! Strašno, kaj ne? Odslej bomo bržkone morali obrezovati trte in drugo na polju z ... britvico za otroke!

Dne 29. t. m. se bo vršila proti dve-ma takima zločincom obravnava pri koprski sodniji. Tudi če se jima ne zgodi nič hudega (kar upamo, ker sodniki pač niso taki veliki gospodje, da bi ne vedeli, da kmet sploh ne more na polje brez kosirja!) imata velike sitnosti in razen tega stroške za odvratnike. Evo tako se dela pri nas!

IZ PODMELCA.

Tukajšnja »Kmečka čitalnica« priredi v nedeljo, dne 1. febr., veselico, na ka-teri se bo igralo »Deseti brat«. Izvajalo se bo tudi par tamburaških in pevskih komadov. Vabi se cenj. občinstvo da se prireditve v čim večjem številu udeleži. Začetek ob treh popoldne.

IZ DOLINE.

V nedeljo je za vedno zatisnila oči Uršula Pangerc, soproga bivšega žu-pana in dež. poslanca g. Pangerca, v starosti 58 let. Devet mesecev se je bo-rila v ogromnih mukah v postelji in končno je prišla neizproslija smrt ter jo rešila zemeljskih spon. Pokojnica je bila naša domačinka, mirna, tiha, skromna in ponižna. Bila je usmiljenega srca in vsakemu, ki jo je prosil za uslu-go, je gotovo ustregla in pomagala, ako je le mogla. Skoro ni hiše v Dolini, da ni pokojna Urška držala h krstu ali birmi. In tako jo je vsak nazival »botro«. Zapušča soproga ter tri sinove in hčerko, ki so vsi vzgojeni v narod-nem duhu.

Dasi ni bilo mogoče smrti javiti potom časopisja, ker se je pogreb vršil v pon-deljek, ko ne izide noben list, vendar se je nabrala velika množica ljudstva, da se zadnjič poslovi od blage žne.

Zadnjo čast ji je izkazalo tudi domače pevsko društvo »Vodnik« ter ji zapelo par žalostink. Mir in pokoj njeni duši! Bodi ji ohranjen večen spomin!

IZ BOLJUNCA.

Včeraj je naša »karjola« zopet vstala od smrti. Tam pri Sv. Ani so jo nakje »medgali« kakih štirinajst dni in zdaj pravijo, da bo dobra. Jar pa pravim, da nobena stvar na tem svetu ni večna in tako ne tudi naša »karjola«! Ona je reva že doslužila in naredila svojo dolžnost, kajti z motorjem te »karjole« je gotovo že vozil Noe svojo barko. To-rez je zadosti star in dasi bi rad še delal revež, ne more pri vsej dobri volji. Tako bo tudi sedaj. Par dni bo motor delal, a moči ga bodo kmalu zapustile. Tako se nekateri gospodje igrajo z na-šim premoženjem. Mi pa se le še na-prej krejajmo: kdo je komunist, kdo je narodnjak, kdo je fašist itd.! Pamet, pamet, možje! Združimo se enkrat vsi skupaj ter nastopimo složno, da še pravočasno obvarujemo pogube naša premoženja in s tolikim trudom in skrb-nostjo prihranjeno občinsko lastnino.

IZ DEKANOV.

Mladinsko društvo Dekani v Dekanih priredi dne 8. februarja t. l. v dvo-rani g. Ivana Grižon štev. 95 zabavni večer z raznovrstnim sporedom.

Prireditve se prične točno ob 4 uri poplndne. Ker je vstop le proti vabilu, naprošamo dotične, ki so prejeli vabilo, da pripeljejo na prireditve tudi svoje prijatelje. Natančni spored objavimo v prihodnji številki »Novic«. — Odbor.

IZ IDRJE.

Na steno občinske sejne dvorane je bila te dni obešana k slikam ostalih nekdanjih idrijskih županov in komi-sarjev slika občinskega komisarja, ki je po vrsti peti onih komisarjev, ki od 4. julija 1924. osrečujejo našo občino. Ko nas je zapustil bivši občinski komi-sar gen. Carlo Castelazzi, je prevzel občinske posle cav. Beden, ko je pre-vzel ta posle podprefekta, je prevzel občino za par dni neki avv. Corfagno Mariano, dokler ni bil končno imeno-van za izrednega občinskega komisarja cav. uff. Romeo Angelelli. Novega ko-misarja čaka pravej dela. Ze prejšnji občinski svet je imel v načrtu razna dela, kakor zidavo gasilskega doma, mestne klavnice, mestne hladilnice ali ledenice itd. Dobro bi bilo, da se novi občinski komisar pobriga za kako javno delo, da najde ljudstvo kaj zasluzka.

IZ ŠKEDNJA.

Sveta jeza gospodov odbornikov Go-spodarskega društva je udarila vse

BUFET PRIMC

Trst, ulica XXX Ottobre 19, nasproti kavarne Commercio

Točim najboljšje istrsko in vipavsko vino ter kraški teran. — Vedno sveže Dre-herjevo pivo. Mrzla in gorka svinjina, sardine itd. — PGSTREŽBA TOČNA. Za obilen obisk se priporoča

Lastnik IVAN PRIMC.

PODLISTEK

Rabindranath Tagore (F. Bevk):

Otrok

I.

Rajharan je bil dvanaest let star, ko je prišel v hišo svojega gospodarja. Spa-dal je ravno v isto kasto kot njegov gos-pod, katerega najmlajšega sina so mu poverili v varstvo. Ko je prišel čas, je zapustil deček Rajharanovo oskrbo in je šel v šolo. Iz šole je stopil na vseučilišče, po končanih študijah se je posvetil sod-niškemu poklicu. Do tedaj, da se je ože-nil, je bil Rajharan njegova edina po-strežba.

Ko pa je prišla gospodinja v hišo, je imel Rajharan dva gospodarja namesto enega. Ves njegov poprejšnji vpliv je prešel na novo gospodarico. To se je zopet izjednačilo po novorojenčku. Anu-kulu se je narodil otrok in Rajharan je pridobil po svoji neutrudljivi negi popol-no oblast nad njim. Zibal ga je v nera-zumljivem detinskem jeziku, pritisnil je svoj obraz tesno k otrokovemu obrazu in ga režeče zopet odmaknil.

Zdaj se je mogel otrok že vlačiti po tleh in plezati čez prag. Če je Rajharan stekel k njemu, da bi ga ujel, je ta zakri-čal in se krčevito zasmeljal ter hotel uteči. Rajharan se je čudil nad visoko umetnostjo in veliko ostroumnostjo, ki jo je kazal malček, če ga je hotel kdo ujeti. Imel je navado, da je dejal s pogle-dom tajinstvenega strahu svoj gospoda-rici: »Vaš sin bo postal sodnik.«

O svojem času so prišla nova čuda.

Ko je otrok pričel kobacati, je pomenilo to za Rajharana novo razdobje v zgo-do-vini človeštva. Ko je začel klicati svoje-ga očeta »ba-ba« in svojo mater »ma-ma« in Rajharana »ka-na«, je bilo Raj-haranovo veselje brezkončno. Bežal je, da bi naznanil to novico vsemu svetu.

Čez nekaj časa so zahtevali od Raj-harana, da je pokazal svojo nadarjenost na čisto drugem polju. Igrati je moral na primer vlogo konja na ta način, da je vzel vajeti med svoje zobe in je tol-kel z nogama. Tudi se je moral s svojim bogljencem boriti in če ni končno padel po ti ali oni nasprotnikovi zvijači pre-magan na tla, je bil velik jok neizogib-en.

Ta čas je bil Anukul prestavljen v neki okraj ob Padma. Ko so potovali skozi Kalkuto, je kupil svojemu sinu mal voziček. Kupil mu je tudi rumen atlasov jopič, kapo z zlatim šivom in par zlatih ročnih in nožnih obročkov. Rajharan je bil navajen, da je vselej, kadar so šli na izprehod, prinesel te stvari in mu jih nadel z nekako obredno svečanostjo.

Nato je nastopil deževni čas in noč in dan je lil dež v potokih. Požrešna re-ka, taka kot strašna kača, je požirala te-rase, vasi, polja in pokrivala s svojimi valovi visoke trave na peščenih višinah. Od časa do časa se je čulo zamolklo bobnenje, ko se je posipal breg reke. Neumorno šumenje veletoka se je slišalo zelo daleč. Velike množice pen, ki so se podile z naglico mimo, so pričale o na-glem toku reke.

Nekega popoldneva je prenehalo liti. Še je ležala megla in bilo je hladno. Raj-haranov mali despot ob tako lepem po-

poldnevu ni hotel ostati doma. Njegova Visokost je tedaj splezala v svoj voziček. Rajharan je stopil med ojnice in ga je vlekel počasi naprej do tja, kjer so se riževa polja spuščala v reko. Nikogar ni bilo na polju, nobenega čolna na vodi. Onstran reke na zapadni strani so bili oblaki pretrgani. Tiha svečanost solnč-nega zahoda se je kazala v svoji plam-teči krasoti. Sredi tiho-te je pokazal otrok naenkrat s prstom pred se in za-klical: »Kama, lepa cvetka!«

Blizu v blatni kotlini je stalo ka-dambino drevo v polnem cvetju. Otrok-razvajenček ga je požiral z željnimi po-gledi in Rajharan je razumel njegovo že-ljo. Nedavno od tega je naredil iz ravno teh cvetnih pestičev mal voziček; otrok je bil ves srečen s tem, da ga je vlačil na vrvici tja in sem in Rajharanu tedaj ni bilo treba ves dan nadeti si uzde. Od konja je bil tedaj povišan v konj-skega hlapca.

Toda Rajharanu se ni ljubilo, da bi ta večer gazil blato do kolen, samo da pride do cvetja. Zato je pokazal naglo s prstom v nasprotno smer in zaklical: »O, glej, pobček, glej! Glej, ptička!« In z vsakojakimi komičnimi glasovi je po-tegnil naglo voziček od drevesa proč.

Toda otrok, ki namerava postati sod-nik, se ne da tako naglo ugnati. Poleg tega pa ni bilo v tem hipu tu ničesar, kar bi obrnilo njegovo pozornost nase. In kdo more vedno ohraniti v spominu predstavo izmišljenega ptička.

Mali gospod je bil zelo odločen in Raj-haranova umetnost rajanja je bila pri koncu. »Dobro, pobček,« je dejal konč-no, »sedi mirno v vozičku, šel bom in ti

prinesel lepo cvetico. Samo pazi, da mi ne utečeš v vodo.«

Koj e to izgovoril, je zavihal hlače do kolen in gazil skozi gosto blato do dre-vesa.

V trenutku, ko je Rajharan odšel, se se je spravil njegov mladi gospod z vso naglico k prepovedani vodi. Otrok je videl, kako je tekla voda mimo, šumeča in požirajoča v svojem teku. Zdelo se je, ko da prihaja tisoč neaposlušnih valč-kov o dkateragakoli velikega Rajharana s smehom tisočernih otrok. Pri pogledu na njih besnost je postalo otrokovo srce nemirno. Splezal je tajno iz voza in od-capljal k reki. Spotoma je pobral malo palico in se nagnil nad strmino reke, ko da bi ribaril. Prešerni povodni du-hovi so ga vabili s tajinstvenimi glasovi v svojo hišo k igri.

Rajharan je utrgal pest cvetja z dre-vesa in ga je nesel v gubah svoje obleke z zasmehom na svojem obrazu. Ko je prišel do voza, ni bilo nikogar v njem. Pogledal je na vse strani, toda nikogar ni videl. Pogledal je zopet na voz, toda nihče ni sedel v njem.

V tem prvem, strašnem trenutku je zledenela kri v njem. Kakor črna megla mu je plaval svet pred očmi. Iz globo-čine njegovega razdrtega srca se je izvil vse prodirajoč klic: »Gospod, gospod, mali gospod!«

Noben glas ni odgovoril: »Ka-na.« Noben otrok se ni zasmajal prešerno, noben krik otroškega veselja ni pozdra-vil njegove srečne vrnitve s cvetjem. Le reka je drla dalje s svojim pršečim, grgrajočim tokom kot poprej, — kot bi ničesar ne vedela in nima časa, da bi

škedenjske »grešnike« in to vse radi onega hudomušnega dopisnika »Novic«, ki jih je v zadnji številki opravičeno »ozehtal«. Veliki dogodek je prisilil Gospodarsko društvo, da je sklicalo v soboto izredno sejo, pri kateri so sklenili, da se morajo čitalniški prostori zapreti; in res: v nedeljo so čitalničarji in drugi »grešniki« ostali na cesti. Kaj misli Gospodarsko društvo s tem doseči, ne vemo; na vsak način pa bo krivda na njegovi strani, če nastanejo med nami razmere, ki bi bile v največjo sramoto že dovolj osramočenim škedenjcem. Kaj res, da mora biti ravno naša vas na najslabšem mestu? Roko na srce, gg. odborniki, in premislite predno udarite, ker s svojim dejanjem niste udarili samo dopisnika (morda njega sploh nič), ker njegova obtožba je bila popolnoma upravičena. Zato: nehajte! — v-g—

V nedeljo 1. februarja t. l. ob 10 zjutraj se vrši pri sv. Jakobu v dvorani D. K. D. I. redni občni zbor Mlad. dr. Šparta v Škedenju. — Pozivamo članstvo, da se občne zboru polnoštevilno udeleži. — Odbor.

S PROSEKA.

V ponedeljek se je vršil pogreb pokojnega Matka Miliča. Pokojnik je vse svoje življenje ostal zaveden narodni delavec in se je kot vedno udeleževal. Udeležba pri pokojniškem pogrebu je bila častna. Pred hišo in ob odprtem grobu so se poslovili od pokojnika, pevci pevskega društva »Hajdrih« s Proseka in »Danica« s Kontovelja z lepimi žalostinkami. Politično društvo »Edinost« je zastopal pri pogrebu dr. Slavik.

Dragi Matko, bodi Ti lahka slovenska zemlja!

Gospodarske novice

Ohranitev jajc potom mraza.

Če spravimo jajca takoj, ko so bila položena za nekaj časa v mrzlo sobo, so mnogo okusnejša kot jajca, ki so jih spravili na kmetih v topli sobi ali kuhinji, ali ki so stala v umazanem ali vlažnem gnezdu ves teden ali še dalje časa in ko so nato počivala še nekaj dni v skladišču prekupevalca, predno so prišla na trg.

Velik napredek bi bil, če bi se jajca, kot meso in druga sveža živila, hranila v hladilnicah in pošiljala po železnici v hladilnih vagonih, in iz hladilnic potem oddajala po potrebi konzuma na trg. Taka jajca, se seveda ne smejo smatrati za konzervirana jajca, kot se meso, ki prihaja zmrznjeno na trg, ne sme smatrati za konzervo.

Jajca se morajo staviti v hladilnico že pomladi in se puste tu do zime, ko kokoši več ne ležejo in cena jajc poskoči. Brez dvoma se dajo jajca na ta način izborno ohraniti, toda dobra ohranitev jajc na hladnem prostoru zavisi od različnih vplivov. Jajce je namreč živo bitje. Svoje življenje pa živi v hladu počasneje, a živi vendarle in mu ni življenje ustavljeno. Te ohranitve so: higijenske okolnosti v hladilnici, sve-

opaizla tako malenkostni človeški dogodek, kot je smrt otroka.

Ko se je storil večer, je prevzela Rajharanova gospodarija bojazen. Poslala je može na vse strani, da poiščejo Rajharana in otroka. Šli so s svetilkami v rokah in prišli do brega Padma. Tam so našli Rajharana, ki je tekal po polju gori ind oli in vikal na prestopano: »Gospod, gospod, mali gospod!«

Ko so pripeljali Rajharana domov, je padel po dolgem red noge svoje gospodarice. Stresali so ga in izpraševali zopet in zopet, kaj je pustil otroka; toda vse, kar jim je mogel reči, je bilo, da ne ve ničesar.

Četudi so bili vsi mnenja, da je požrla otroka reka Padma, jih je mučil dalje časa dvom. Isto popoldne se je klatila tolpa ciganov krog vasi in velik sum je pade inanje. Mater je gnalo v njeni divji bolesti tako daleč, da se ji ni zdelo nemogoče, da bi bil otroka ukradel Rajharan sam. Poklicala ga je k sebi in ga prosila, s tožečim glasom: »Rajharan, vrni mi moje dete. Oh, vrni mi mojega otroka! Dam ti denarja, kolikor ga zahtevaš, samo otroka mi vrni!«

Rajharan se je udaril po čelu in ni dal odgovora. Njegova gospodarica ga je spodila iz hiše.

Anukul je poizkusil, da bi iz čisto razumnih razlogov odvrnil svojo ženo od tako krivičnega suma. »Kako, za Boga,« je dejal, »je mogoče, da bi bil on storil tako hudodelstvo?«

Mati pa je odgovorila: »Dete je nosilo zlat nakit. Kdo v?«

Nato jo je bilo nemogoče prepričati. (Konec prih.)

žost došlih jajc, temperatura, zračenje, način spravljanja.

Hladilnica mora biti popolnoma čista in brez vsakega duha. Če se ohlajevanje vrši potom mrzlega zraka, ta ne sme biti v zvezi z zrakom drugih hladilnic, kjer so spravljene druge stvari ali živila.

Najugodnejša temperatura je — 1.7 stop. do — 1 stop. C; ne sme biti preko 0 stop. in — 2 stop. C. Ohlajevanje se ne sme vršiti prenašlo in če se jajca vzamejo iz hladilnice, ne smejo priti nenadoma v previsoko temperaturo. Gotova vlaga je potrebna. Presuh zrak povzroča prenašlo izhlajevanje jajec, prevlažen zrak pa plesnivost. Priporočena se vlažnost 80 do 75 odstotkov.

Naravno se smejo staviti v hladilnico samo čisto snažna jajca, ki so popolnoma sveža. Staviti se morajo v hladilnico takoj, ko so bila položena. Čim pozneje se denejo v hladilnico, tem slabša bo njih kakovost. Zato se tudi jajca, ki se konzervirajo v hladnem letnem času, držijo bolje, kot jajca, nabrana po leti.

Če vzamemo jajca iz hladilnice, bodo boljše ali slabše kakovosti z ozirom na okolnosti, pod katerimi so bila nabrana in shranjena, in na čas, v katerem so ležala v hladilnici.

V hladilnici lahko ležijo brez nevarnosti več mesecev, vendar pa se morajo jajca, ki so bila stavljena v hlad meseca marca, vzeti ven najpozneje decembra.

Razstava mlečnih izdelkov v Milanu.

Na mednarodnem vzorčnem velesojmu v Milanu, ki se bo vršil od 12. do 27. aprila t. l., bo posebno urejen prostor za razstavo mlečnih izdelkov. Tudi na lanskotnem velesojmu se je vršila razstava mlečnih izdelkov, katera so se udeležile skoro vse evropske in južnoameriške države.

Kako izruješ zarjaveli žebelj?

Zarjavel žebelj ali vijak (šraf) ti dela včasih velike preglavice, ker ga ne moreš izruvati. Ako je žebelj ali vijak v lesu, pritisni mu na glavo žarečo kuhinjsko kljuko. Vročina se hitro razširi po celem žeblju ali vijaku, ga raztegne in žebelj potisne v stran les tako, da se luknja nekoliko poveča in ko se žebelj ohladi, žebelj ali vijak lahko potegneš iz lesa. — Zarjavelemu vijaku v železu pa kani na glavo nekoliko olja ali petroleja, ki ga nekoliko omili, da se čez nekaj časa že mnogo rajše odvij.

Kako odpraviš madeže črnega vina?

Pomoči perilo za 24 ur v gorko mleko, potem ga izperi v hladnem lugu. Ali: zažgi malo žvepla in drži nad dimom z vodo pomočene madeže. Potem operi perilo.

Za zabavo in smeh

O ŽENSKIH KLOBUKIH.

Ženka: »No, možek, kako ti ugaja moj novi klobuk?«

Možek: »Bi še bil; ali zakaj si ga okrasila s črešnjami?«

Ženka: »Meni črešnje ugajajo.«

Možek: »Jaz imam tudi rad kranjske klobase, pa si jih radi tega ne obešam na klobuk.«

Kaj si je brivec želel pred smrtjo.

Nekega brivca so obsodili na smrt. Dan pred usmrtnitvijo ga je vprašal predsednik sodišča, ali ima kakšno posebno željo, da se mu ugodí. Obsojeni: »Gospoda državnega pravdnika bi rad... obril.«

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

M. D. Škrbina na Krasu: Darovanih L 5.— prejeli. — Hvala.

Tržne cene.

28. t. m.

Česen	L	9.—
Pomaranče (100 komadov)	80	— 130
Kislo zelje	130	— 165
Kapus	80	— 140
Čebula	120	— 170
Salata	60	— 360
Limone (100 komadov)	—	— 670
Krompir	60	— 80
Radič	160	— 350
Repa	20	— 30
Špinača	140	— 260

Cene valut v Trstu dne 28. t. m.

100. — dinarjev	38.75	do	39.10
100. — čehoslov. kron	70.75	—	71.25
100. — avstrij kron	0.0335	—	0.0345
100. — francos. frankov	129.25	—	129.75
100. — švicar. frankov	458.—	—	462.—
1 — angleški funt	114.40	—	114.60
1 — dolar	23.80	—	23.95

Odgovorni urednik: Janko Runič.

Sadjarji pozor!

Škarje, žagice cepilne nože znamke »Kunde«, cepilni vosek, antipanessit prodaja JUST UŠAJ, agronom v Gorici, Via C. Favetti štev. 6.

Ljubljanska kreditna banka

Telefona: 5-10; 22-98 Podružnica u Trstu: Via XXX Ottobre 11 Telefona: 5-10; 22-98

BRZOJAVNI NASLOV: BANCALUBIANA

Podružnice;

Gorica, Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, N. Sad, Ptuj, Sarajevo, Split

Centrala v Ljubljani

Delniška glavnica in rezervni zaklad: 60.000.000 dinara.

Bavi se z vsemi bančnimi posli. — Sprejema vloge na vložne knjižice ter jih obrestuje z 4%, a vloge na tekoče račune z 4 1/2% netto. — Za odkaz vezanih vlog plača odstotke po dogovoru. — Izvršuje borzne naloge in daja v najem varnosne pušice (SAFES)

Blagajna je odprta od 9 1/2 do 12:50 in od 14 1/2 do 16 ure.

Čevljarnica Forcessin

Odlikovana na mednarodni razstavi v Genovi z »Diploma di gran premio«

TRST - Via Giuseppe Caprin štev. 5 pri Sv. Jakobu - TRST

Kdor išče obušalo cenó a vendar lepo, ta bo pomislil malo, ne kupil kar na slepo!

In šel bo k »FORCESSINU«, ki v Trstu vsem od kraja — ubožcu al' bogatinu — najboljše čevlje daja ...

KNJIGARNA IN PAPIRNICARNA

J. ŠTOKA - TRST

Via Milano 37

se priporoča sl. občinstvu v mestu in na deželi, župnim, občinskim in šolskim uradom, pisarnam, obrtnikom, trgovcem in zasebnikom.

LASTNA KNJIGOVEZNICA.

Založba Vedeža, Kleinmayerjeve Italij. - slov., slov.-italijanskega in ital. - slovenskega slovarja. — Ima v zalogi vse najnovejše slovenske knjige.

IVAN KRŽE

ima v lastni zalogi najraznovrstnejše kuhinjske in druge hišne potrebščine

Iz aluminija, steklovine, lesa, emalirane prsti itd. CENE NIZKE. TRST, PIAZZA S. GIOVANNI št. 1

Odprl sem zalogo prvovrstnega

istrskega vina po Lit. 180.—

Priporoča se VODOPIVEC PETER, Podgrad - Castelnovo.

Najlepši žepni koledar je ŠTOKOV

VEDEŽ

Zahtevajte in prepričali se bode, da je

MILO-GODINA

NEPREKOSLJIVO

Izdeluje dobroznana domača tvrdka

J. S. Godina, Trst Via Scoglio 316 Telefon št. 18-78

Najstarejši sloven. denarni zavod

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom uraduje v svoji lastni hiši ulica Torre bianca štev. 19, I. n.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tek. račun in vloge za ček. promet ter obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru. Daje posojila na vknjižbe, menjice, zastave in osebne kredite. Obrestna mera po dogovoru.

Uradne ure za stranke od 9 do 13. Ob nedeljah in prazn. je urad zaprt Telefon št. 25-47.

Velika zaloga vina, žganja in likerjev Jakob Perhanc

ustanovljena leta 1878

Trst. via S. T. Xydias 6, Telef. 2-36

VEDNO V ZALOGI in po cenah izven vsake konkurence: pristen istrski tropinovec, kranjski brinjevec in kranjski slivovec. LASTNI IZDELKI: šumeča vina, kakor šampanjec, šumeči istrski refošk, »Lacrima Christi« in druga. SPECIALITETA: jajčni konjak in Crema marsala ter raznovrstni likerji in sirupi kakor tudi pristani malinovec in drugo